

1. Вовед

Живееме во време на секојдневни технолошки промени кои на еден или друг начин го подобруваат и олеснуваат животот. Технологијата е развиена до таа точка што во секое време можеме да разговараме со роднините или пријателите кои се на другата страна на светот, може да се остваруваат бизнис-спогодби со фирми од други земји, итн. За една личност да може да се изгради како општествено суштество, најважно е да има добро развиен систем на комуникација и организација. Не сите поединци знаат да ги искористат предностите на денешницата, а со тоа и да станат успешни. Но, зад секој успех се крие некоја тајна, некоја формула и концепт кои треба да се запазат и полесно да се совладаат.

Динамичноста на денешното живеење предизвикува бројни промени во сите сфери од општествениот живот. Промените во образованието се едни од најзначајните бидејќи долгорочно тие имаат и може да имаат многу значајно влијание врз целокупниот општествен живот. Промените се брзи, постојани, и создаваат разновидни проблеми.

Ништо не е полесно од неуспешна комуникација. Оспорувајте сè што вели другиот, однесувајте се кон него „од високо“, понижувајте го, поставувајте се во стил „јас сум тука главниот, а ти си овде само да слушаш и работиш“ и штетата е веќе направена. Имено, со години се сметало дека викањето е резултат на цврстината на поединецот, дека тврдоглавоста е исто што и надмоќно значење, а склоноста кон расправање е изедначувана со честа. Но, во денешни услови е потврдено дека авторитативното владеење знае да направи многу штета, не само кај поединците, туку и врз целата институција.

Образованието е една од сферите во општественото функционирање која е од витално значење како за поединецот така и за општеството воопшто. Самата примарна функција на образованието да пренесува одреден квантум на знаења, вештини и способности кај поединецот со цел да го оспособи за нормално

функционирање во склоп на општеството, го поставува образованието високо на листата на приоритети во секое општество. Посебно основното образование, со кое почнува секундарната социјализација на детето и кое има огромно влијание врз тоа каква личност во иднина ќе се развие од него. Квантумот на знања кои поединецот треба да ги усвои постојано расте со самите промени кои се случуваат во потесното и поширокото опкружување, како и на светско ниво, а самиот развој на комуникациските мрежи поставува пред основното образование потреба да го оспособи истиот да функционира и живее во дух на демократското граѓанско општество, да биде отворен кон промените, да умее критички да расудува за вредностите и да биде подготвен за дијалог и разбирање.

Со оглед на тоа што основното образование се одвива во основните училишта, денес, секое основно училиште треба да се адаптира на промените и брзо да се справува со новонастанатите проблеми. За да се постигне тоа треба да располага со соодветен персонал, односно со кадар кој со своите способности, вештини, знаења и можности ќе ги стави промените во функција на поефективно и поефикасно остварување на целите на организацијата. Во таа смисла, како најзначајни кадри во училиштата можат да се определат менаџерите и наставниот кадар.

Во работењето на секое основно училиште, човечкиот фактор е една од најзначајните компоненти и тој ја детерминира ефективноста и ефикасноста на управувањето со училиштето.

Колку ќе биде ефективна и ефикасна работата на секое основно и средно училиште, ќе зависи од вештините кои ги поседуваат менаџерските тимови (пред сè директорите, замениците и секретарите) за квалитетно управување со училиштето. Во тој контекст посебно е значајно какви вештини поседуваат менаџерите и како нив ги применуваат во комуникацијата со наставниот кадар.

Секако дека сите вештини кои ги поседуваат и менаџерите и наставниот кадар во училиштата се значајни на свој начин за успешно функционирање на истите, сепак сметаме дека комуникациските вештини се едни од најзначајните затоа што од нив зависи не само севкупната работна атмосфера и училишната

клима, туку и успешното функционирање на секое одделно основно или средно училиште.

Овој труд се базира врз истражување кое ги испитува ставовите на четири групи испитаници и тоа три од нив кои се директно вклучени во секојдневното извршување на работата во основното училиште: менаџери на основните училишта (и/или нивни заменици ако ги има), стручни соработници и наставници, додека четвртата група испитаници ги опфаќа родителите кои имаат дете/деца во основното образование. Последната група не е директно вклучена во наставната дејност, додека во организацијата на основното училиште е вклучена посреднички преку советот на родители, но неоспорно е дека ставовите кои ги формираат родителите за влијанието на комуникациските способности на менаџерите врз успешното функционирање на основното училиште се многу значајни. Иако тие се формираат посреднички, родителите се директно засегнати од овој проблем.

Зошто токму ставовите? Многу е важно да се потенцира дека ставот се формира врз основа на одредено искуство и претставува комплексен систем кој во себе вклучува и одредено знаење, но и одредена емоционална обоеност (позитивна или негативна) и ментална спремност за преземање на акција. Ставот лесно може да прерасне во предрасуда која не се менува лесно и не се заснова на објективни докази. Иако ставовите често можат да се базираат на перцепцијата дека проблемот постои (иако реално го нема), тие претставуваат драгоцен извор на информации и индикатор за тоа каде се појавува потреба од интервенција за подобрување на состојбите.

Посебно треба да се напомене дека преку изразувањето на овие ставови, сите горенаведени групи ја предаваат сликата за тоа каква работна клима постои во основните училишта, според тоа како истите ја перципираат. Со оглед на тоа што секоја организација претставува сложен систем во кој секој од потсистемите мора да ја извршува својата функција за да се одржи балансот на системот и врз кој влијание има и надворешното опкружување, тогаш перцепцијата дека постојат недоразбирање, некоординираност, постојан или повремен прекин на

комуникацијата и комуникациски проблеми кои не се решаваат може директно да влијае врз мотивацијата и врз извршувањето на работните задачи.

Целта на ова истражување е да даде информации за тоа какви се тие ставови, а преку нив да се добие информација за тоа како се проценети комуникациските вештини на менаџерите во врска со успешното функционирање на основното училиште; што е она што им се допаѓа, а што не им се допаѓа на оние кои се вклучени во организацијата и наставата во основното училиште, како и на оние кои се директно засегнати од горенаведеното преку своите деца согледано преку процесот на комуницирање, преку пренесување на информациите и преку организацијата на работните задачи. И на крај, да доведе до сознание дали, според ставовите на четирите популации групи, комуникациските вештини на менаџерот можат да бидат или веќе се клучен или еден од клучните фактори за успешно функционирање на основното училиште.